

Vyhláška č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Ve znění vyhlášky č. 140/2018 Sb., s účinností k 1.9.2018.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy stanoví podle § 19, § 20 odst. 7, § 23 odst. 3, § 26 odst. 4, § 27 odst. 6, § 31 odst. 1, § 38 odst. 7 a § 56 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon):

Organizace vzdělávání

§ 1

(1) Vyučování začíná zpravidla v 8 hodin, nesmí však začínat dříve než v 7 hodin. Vyučování musí být ukončeno nejpozději do 17 hodin.

(2) Ředitel základní školy (dále jen "škola") umožní žákům vstup a pobyt v budově nejméně 20 minut před začátkem vyučování a o přestávce mezi dopoledním a odpoledním vyučováním.

(3) Žáci mohou mít v dopoledním vyučování nejvýše 6 vyučovacích hodin a v odpoledním vyučování nejvýše 6 vyučovacích hodin. Konkrétní počet vyučovacích hodin stanoví škola s přihlédnutím k charakteru vzdělávací činnosti a k základním fyziologickým potřebám žáků.

(4) Počet vyučovacích hodin týdně v jednotlivých ročnících a předmětech stanoví školní vzdělávací program.

(5) Přestávky mezi vyučovacími hodinami jsou nejméně desetiminutové. Během dopoledního vyučování, zpravidla po druhé vyučovací hodině, se zařazuje alespoň jedna přestávka v délce nejméně 15 minut. Přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním trvá nejméně 50 minut. V případech hodných zvláštního zřetele lze zkrátit některé desetiminutové přestávky na nejméně 5 minut a přestávku mezi dopoledním a odpoledním vyučováním na nejméně 30 minut. Při zkracování přestávek ředitel školy přihlédne k základním fyziologickým potřebám žáků.

(6) Při organizaci výuky jinak než ve vyučovacích hodinách a při akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy stanoví škola zařazení a délku přestávek podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám žáků.

§ 2

(1) Škola může v souladu se školním vzdělávacím programem organizovat zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání, výjezdy do zahraničí a další akce související s výchovně vzdělávací činností školy.

(2) Mezi účastníky výjezdu do zahraničí zařadí škola pouze ty žáky, kteří předloží písemný souhlas zákonného zástupce žáka a mají uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu a pojištění léčebných výloh v zahraničí nebo v případě výjezdu do členského státu Evropské unie mají Evropský průkaz zdravotního pojištění.

§ 3

(1) Bezpečnost a ochranu zdraví žáků ve škole, při vzdělávání mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání¹), a při akcích konaných mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání, zajišťuje právnická osoba, která vykonává činnost školy, svými zaměstnanci, vždy však nejméně jedním pedagogickým pracovníkem²). Zaměstnanec, který není pedagogickým pracovníkem, může ředitel školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků určit pouze, pokud je zletilý a způsobilý k právním úkonům.

(2) Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví žáků připadnout více než 25 žáků. Výjimku z tohoto počtu může stanovit s ohledem na náročnost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ředitel školy.

(3) Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, kdy místem pro shromáždění žáků není místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, se zajišťuje bezpečnost a ochrana zdraví žáků na předem určeném místě 15 minut před dobou shromáždění. Po skončení akce končí zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků na předem určeném místě a v předem určeném čase. Místo a čas shromáždění žáků a skončení akce škola oznámí nejméně 2 dny předem zákonným zástupcům žáků.

Organizace a průběh zápisu k povinné školní docházce

§ 3a

(1) Zápis k povinné školní docházce (dále jen "zápis") je složen z formální části a, je-li při zápisu přítomno i zapisované dítě a souhlasí-li s tím zákonný zástupce dítěte, rovněž z rozhovoru a případně dalších činností s dítětem. Zákonný zástupce dítěte může být přítomen u všech součástí zápisu.

(2) V průběhu formální části zápisu zákonný zástupce dítěte požádá o zápis dítěte k plnění povinné školní docházky.

(3) Rozhovor pedagogického pracovníka se zapisovaným dítětem trvá nejvýše 20 minut. Rozhovor je zaměřen na motivování dítěte pro školní docházku a orientační posouzení jeho školní připravenosti.

(4) Pokud škola připraví i jiné činnosti spojené s orientačním posouzením školní připravenosti dítěte formou hry nebo jinou vhodnou formou, je doba jejich trvání nejvýše 60 minut.

(5) Školní připravenost dítěte se orientačně posuzuje ve vztahu k očekávaným výstupům vzdělávacích oblastí rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Škola v průběhu zápisu nezjišťuje dosaženou úroveň rozvoje ve všech vzdělávacích oblastech stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, nýbrž volí schopnosti a dovednosti, jejichž úroveň rozvoje lze v průběhu zápisu orientačně posoudit.

(6) Škola při zápisu prokazatelným způsobem informuje zákonného zástupce dítěte, jak může do doby zahájení povinné školní docházky pomoci dítěti v jeho dalším rozvoji.

(7) Škola před zahájením zápisu zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup informace k organizaci a průběhu zápisu, které obsahují kritéria pro přijímání žáků, počet žáků, které je možné přijmout, popis formální a případných dalších částí zápisu a popřípadě další údaje.

Počty žáků ve školách a třídách

§ 4

(1) Škola tvořená pouze třídami prvního stupně má nejnižší počet žáků ve třídě v případě

- a) školy tvořené jednou třídou 10 žáků,
- b) školy tvořené dvěma třídami průměrně 12 žáků,
- c) školy tvořené třemi třídami průměrně 14 žáků,
- d) školy tvořené čtyřmi a více třídami průměrně 15 žáků.

(2) Škola tvořená třídami prvního a druhého stupně má nejnižší průměrný počet žáků ve třídě 17 žáků a v případě školy, která má nejvýše 2 třídy v každém ročníku, 15 žáků.

(3) Škola s jazykem národnostní menšiny³⁾ tvořená pouze třídami prvního stupně má nejnižší počet žáků ve třídě v případě

- a) školy tvořené jednou třídou 8 žáků,
- b) školy tvořené dvěma a více třídami průměrně 10 žáků.

(4) Škola s jazykem národnostní menšiny tvořená třídami prvního a druhého stupně má nejnižší průměrný počet žáků ve třídě 10 žáků.

(5) Nejvyšší počet žáků ve třídě je 30. Nejvyšší počet žáků podle věty první se snižuje o 2 za každého žáka s priznaným podpůrným opatřením čtvrtého a pátého stupně vzdělávajícího se ve třídě; to platí i v případě žáka s priznaným podpůrným opatřením třetího stupně z důvodu mentálního postižení. Nejvyšší počet žáků podle věty první se dále snižuje o 1 za každého žáka s priznaným podpůrným opatřením třetího stupně, který není uvedený ve větě druhé. Postupem podle věty druhé a třetí lze snížit nejvyšší počet žáků ve třídě nejvýše o 5. Snížení nejvyššího počtu žáků ve třídě podle věty druhé a třetí se neuplatní u školy, které v jeho uplatnění brání plnění povinnosti přednostního přijetí žáka podle § 36 odst. 7 školského zákona nebo dojde-li ke změně stupně podpůrného opatření u žáka zařazeného ve třídě v průběhu školního roku.

(6) Počet žáků ve třídě zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona se řídí právním předpisem upravujícím vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Do průměrného počtu žáků na třídu podle odstavců 1 až 4 se tyto třídy nezapočítávají.

§ 5

(1) Škola může vyučovat volitelný předmět nebo nepovinný předmět, pokud se k němu při zahájení výuky přihlásí alespoň 7 žáků.

(2) Na prvním stupni školy lze do jedné třídy zařadit žáky z více než jednoho ročníku prvního stupně. Na druhém stupni školy nelze do jedné třídy zařadit žáky z více než jednoho ročníku druhého stupně. Do jedné třídy nelze zařadit žáky prvního a druhého stupně.

(3) V souladu se školním vzdělávacím programem lze na výuku některých předmětů dělit třídy na skupiny, vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků nebo spojovat třídy.

(4) Počet skupin a počet žáků ve skupině se určí zejména podle prostorových, personálních a finančních podmínek školy, podle charakteru činnosti žáků, v souladu s požadavky na jejich bezpečnost a ochranu zdraví a s ohledem na didaktickou a metodickou náročnost předmětu.

(5) Nejvyšší počet žáků ve skupině je 30. Při výuce cizích jazyků je nejvyšší počet žáků ve skupině 24.

(6) Za každého ve skupině zařazeného žáka s přiznaným podpůrným opatřením čtvrtého nebo pátého stupně se nejvyšší počet žáků ve skupině podle odstavce 5 snižuje o 2 žáky; to platí i v případě žáka s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně z důvodu mentálního postižení. Nejvyšší počet podle odstavce 5 se dále snižuje o 1 za každého žáka s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně, který není uvedený ve větě první. Postupem podle věty první a druhé lze snížit nejvyšší počet žáků ve skupině nejvýše o 5. Snížení nejvyššího počtu žáků ve skupině podle věty první a druhé se neuplatní u školy, které v jeho uplatnění brání plnění povinnosti přednostního přijetí žáka podle § 36 odst. 7 školského zákona nebo dojde-li ke změně stupně podpůrného opatření u žáka zařazeného ve skupině v průběhu školního roku.

Základní škola při zdravotnickém zařízení

§ 5a

(1) V základní škole při zdravotnickém zařízení se mohou vzdělávat žáci se zdravotním oslabením nebo žáci dlouhodobě nemocní umístění v tomto zdravotnickém zařízení, pokud to jejich zdravotní stav umožňuje. Základní školy mohou poskytovat podle svých možností individuální konzultace ve všeobecně vzdělávacích předmětech i žákům středních škol umístěným v tomto zdravotnickém zařízení.

(2) K zařazení do školy při zdravotnickém zařízení se vyžaduje doporučení ošetřujícího lékaře a souhlas zákonného zástupce žáka. Rozsah a organizaci výuky žáka určuje ředitel školy po dohodě s ošetřujícím lékařem.

(3) Základní škola při zdravotnickém zařízení má nejméně 10 žáků. Třída školy má nejméně 6 a nejvýše 14 žáků s přihlédnutím k jejich speciálním vzdělávacím potřebám a při zajištění jejich bezpečnosti a zdraví.

(4) Ve třídách základních škol při zdravotnickém zařízení mohou být zařazeni žáci 2 i více ročníků, popřípadě i prvního a druhého stupně.

Poskytování učebnic, učebních textů a základních školních potřeb

§ 6

(1) Žákům prvních ročníků základního vzdělávání a dětem zařazeným do přípravných tříd základních škol se bezplatně poskytují základní školní potřeby v hodnotě 200 Kč na žáka za jeden školní rok. Žákům druhých a vyšších ročníků uvedeným v § 16 odst. 9 školského zákona se bezplatně poskytují základní školní potřeby v hodnotě 100 Kč na žáka za jeden školní rok.

(2) Žákovi, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky⁵⁾ nebo v zahraniční škole na území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona, a žákovi, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí⁶⁾, poskytuje učebnice, učební texty a základní školní potřeby podle odstavce 1 hrazené státem spádová škola nebo jiná škola zapsaná ve školském rejstříku, kterou zvolil zákonný zástupce žáka (dále jen "kmenová škola").

(3) Žákovi, který plní povinnou školní docházku ve škole zřízené při diplomatické misi nebo konzulárním úřadu České republiky⁷⁾, poskytuje učebnice, učební texty a základní školní potřeby podle odstavce 1 hrazené státem tato škola.

Přípravné třídy

§ 7

(1) Nejvyšší počet dětí v přípravné třídě⁸⁾ je 15.

(2) Ředitel školy může vyřadit dítě z přípravné třídy:

- a) na žádost zákonného zástupce dítěte,
- b) po předchozím prokazatelném písemném upozornění zákonného zástupce dítěte, jestliže dítě bez omluvy zákonným zástupcem dítěte do přípravné třídy nejméně jeden měsíc nepřetržitě nedochází, nebo
- c) po předchozím prokazatelném písemném upozornění zákonného zástupce dítěte, jestliže počet zameškaných dní bez omluvy zákonným zástupcem dítěte překročí 30 dní ve školním roce.

(3) Ředitel přihlédne před rozhodnutím o vyřazení dítěte z přípravné třídy vždy k zájmu dítěte.

(4) Obsah vzdělávání se řídí Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání⁹⁾ a je součástí školního vzdělávacího programu.

(5) Časový rozsah vzdělávání je určen počtem vyučovacích hodin stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání pro první ročník.

(6) Učitel přípravné třídy vypracuje na konci druhého pololetí školního roku zprávu o průběhu předškolní přípravy dítěte v daném školním roce. Zpráva obsahuje vyjádření o dosažené úrovni hlavních cílů vzdělávání ve struktuře vymezené Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Dále zpráva obsahuje:

- a) vyjádření speciálních vzdělávacích potřeb, předpokládaných schopností, nadání a zájmů dítěte,

b) případné doporučení pro přípravu individuálního vzdělávacího plánu pro vzdělávání dítěte v dalším období,

c) další doporučení pro vzdělávání dítěte.

(7) Zprávu podle odstavce 6 předá škola na konci druhého pololetí školního roku zákonnému zástupci dítěte a škole, ve které bude dítě plnit povinnou školní docházku, pokud se nejedná o školu, ve které bylo dítě zařazeno do přípravné třídy. Zároveň se zpráva stává součástí dokumentace školy.

§ 7a

Maximální počet hodin výuky v přípravné třídě financovaný ze státního rozpočtu

Maximální týdenní počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu v přípravné třídě je

- a) 22 hodin v případě počtu dětí ve třídě 10 a více, nebo
- b) 14 hodin v případě počtu dětí ve třídě menším než 10.

§ 7b

Maximální počet hodin výuky ve třídě přípravného stupně základní školy speciální financovaný ze státního rozpočtu

Maximální týdenní počet hodin výuky financovaný ze státního rozpočtu ve třídě přípravného stupně základní školy speciální je

- a) 40 hodin v případě počtu dětí ve třídě 4 a více, nebo
- b) 10 hodin v případě počtu dětí ve třídě menším než 4.

Označování tříd

§ 8

Třídy jednotlivých ročníků školy se označují řadovými číslovkami vyjádřenými římskými číslicemi od I. do IX. Třídy téhož ročníku se rozlišují velkými písmeny připojenými k číslicím označujícím ročník. Třídy prvního stupně školy, v nichž jsou zařazeni žáci dvou nebo více ročníků, se označují podle věty první a v závorce se vyznačí řadovými číslovkami vyjádřenými arabskými číslicemi příslušné ročníky.

Rozvoj nadání žáků

§ 9

(1) Ředitel školy zařadí žáka do třídy nebo skupiny žáků s rozšířenou výukou některého předmětu nebo skupin předmětů stanovených školním vzdělávacím programem (dále jen "rozšířená výuka") na základě posouzení nadání a předpokladů žáka a se souhlasem zákonného zástupce žáka.

(2) Žák je ze skupiny žáků nebo třídy s rozšířenou výukou přeřazen do skupiny žáků nebo třídy bez

rozšířené výuky v případě, že dlouhodobě neprokazuje předpoklady pro tuto výuku, nebo i z jiných závažných důvodů. Ředitel školy přeřadí žáka v rámci školy na základě doporučení vyučujícího daného předmětu a po projednání v pedagogické radě a se zákonným zástupcem žáka zpravidla ke konci pololetí. Ze závažných důvodů, zejména zdravotních, může být žák přeřazen i v průběhu pololetí.

(3) Náležitosti vzdělávání žáků mimořádně nadaných se řídí zvláštním právním předpisem¹⁹⁾.

Vzdělávání ve třídách pro jazykovou přípravu

§ 10

(1) Krajský úřad ve spolupráci se zřizovateli škol určí školy, ve kterých je na území kraje poskytována bezplatná příprava k začlenění do základního vzdělávání zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám žáků pro žáky cizince, kteří zde plní povinnou školní docházku¹⁰⁾ (dále jen "jazyková příprava"). Seznam těchto škol zveřejní krajský úřad způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Ředitel školy uvedené v odstavci 1 zřizuje třídu nebo třídy pro jazykovou přípravu.

(3) Ředitel školy, ve které žák plní povinnou školní docházku, vyrozumí zákonného zástupce žáka uvedeného v odstavci 1 do jednoho týdne po přijetí žáka do školy o možnosti docházky do tříd pro jazykovou přípravu.

(4) Žák uvedený v odstavci 1 se do třídy pro jazykovou přípravu zařazuje na žádost zákonného zástupce žáka podanou řediteli školy uvedené v odstavci 1, a to nejpozději do 30 dnů od podání žádosti.

§ 11

(1) Nejvyšší počet žáků ve třídě pro jazykovou přípravu je 10. Ustanovení § 4 o nejnižším počtu žáků ve třídě se na třídu pro jazykovou přípravu nevztahují a počty tříd pro jazykovou přípravu a počty v nich vzdělávaných žáků se do počtu tříd a žáků stanovených v § 4 nezapočítávají. Žáci zařazení do třídy pro jazykovou přípravu nejsou žáky školy uvedené v § 10 odst. 1.

(2) Celková délka jazykové přípravy žáka je nejméně 70 vyučovacích hodin po dobu nejvýše 6 měsíců školního vyučování po sobě jdoucích.

(3) Obsah výuky českého jazyka je určen očekávanými výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

(4) O absolvování jazykové přípravy vydá škola uvedená v § 10 odst. 1 žákovi osvědčení.

(5) Absolvování jazykové přípravy se zaznamenává do dokumentace školy, v níž žák plní povinnou školní docházku.

Kurz pro získání základního vzdělání

§ 12

(1) Délku a formu kurzu pro získání základního vzdělání (dále jen "kurz")¹¹⁾ určí ředitel školy, nejvýše však v délce jednoho školního roku. Kurzy se zahajují k začátku prvního nebo druhého pololetí.

(2) Nejvyšší počet žáků ve třídě kurzu je 24. Ustanovení § 4 o nejnižším počtu žáků ve třídě se na třídu kurzu nevztahují a počty tříd kurzu a počty v nich vzdělávaných žáků se do počtu tříd a žáků stanovených v § 4 nezapočítávají. Žáci zařazení do třídy kurzu nejsou žáky školy.

§ 13

(1) Obsah vzdělávání a obsah zkoušek na závěr kurzu stanoví škola v souladu s očekávanými výstupy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

(2) Na závěr kurzu koná žák zkoušky z předmětů stanovených školním vzdělávacím programem pro poslední ročník základního vzdělávání, s výjimkou předmětů volitelných a nepovinných.

(3) Po úspěšném vykonání zkoušek nebo opravných zkoušek žák obdrží vysvědčení.

(4) Konání zkoušek je možné i bez předchozího vzdělávání v denní nebo dálkové formě vzdělávání v kurzu.

(5) Žákovi, který byl v kurzu při zkouškách na závěr kurzu hodnocen z jednoho nebo více předmětů stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením, umožní ředitel školy vykonání opravné zkoušky. Opravná zkouška je komisionální a koná se nejpozději do šesti měsíců od poslední zkoušky na závěr kurzu.

(6) Pro jmenování komise pro opravnou zkoušku podle odstavce 5, její složení a její činnost platí obdobně ustanovení § 22 odst. 1 až 6.

Hodnocení žáků

§ 14

(1) Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

(2) Pravidla hodnocení žáků jsou součástí školního řádu¹²⁾ a obsahují zejména:

- a) zásady a způsob hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků, včetně získávání podkladů pro hodnocení,
- b) kritéria pro hodnocení.

Hodnocení žáků na vysvědčení

§ 15

(1) Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

(2) Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

(3) Při použití klasifikace se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

(4) Při hodnocení podle odstavce 3 jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

(5) Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

(6) Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

§ 16

(1) Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn²⁰⁾, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "uvolněn(a)".

(2) Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu²¹⁾, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "nehodnocen(a)".

(3) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a),
- d) nehodnocen(a).

(4) Žák je hodnocen stupněm

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2,

b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Výchovná opatření

§ 17

(1) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.

(2) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

(3) Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

(4) Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

(5) Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

(6) Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

(7) Udělení pochvaly ředitele školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy¹⁴. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

§ 18

Žák kmenové školy plnící povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky

(1) Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky a současně je žákem kmenové školy, může na základě žádosti zákonného zástupce žáka konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole nebo ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky (dále jen "zkoušející škola"). Zkouška se koná:

- a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

(2) Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy hodnocení žáka ze školy mimo území České republiky, včetně jeho překladu do českého jazyka, a to za období, za které se zkouška koná. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení.

(3) Pokud žák zkoušku podle odstavce 1 nekoná, doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy plnění povinné školní docházky žáka předložením dokladu o této skutečnosti vydaného školou mimo území České republiky za období nejvýše dvou školních roků, včetně jeho překladu do českého jazyka, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel kmenové školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu. Kmenová škola žákovi vysvědčení nevydává, kromě případů podle § 18c odst. 1 a.

(4) Plnění povinné školní docházky podle odstavce 3 lze doložit také čestným prohlášením zákonného zástupce žáka potvrzujícím plnění povinné školní docházky žáka, pokud škola mimo území České republiky takový doklad nevydává. Čestné prohlášení podle věty první musí obsahovat alespoň název a adresu školy a školní rok, za který se čestné prohlášení vydává.

(5) Pokračuje-li žák, který konal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.

(6) Pokračuje-li žák, který nekonal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání, zhodnocení jeho vzdělávacích potřeb a s přihlédnutím k jeho věku.

§ 18a

Žák kmenové školy plnící povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí

(1) Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, může na základě žádosti zákonného zástupce žáka konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku ve zkoušející škole. Zkouška se koná z každého povinného předmětu vyučovaného v příslušných ročnících školního vzdělávacího programu zkoušející školy, s výjimkou předmětů volitelných. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení.

(2) Pokud žák zkoušku podle odstavce 1 nekoná, doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy plnění povinné školní docházky žáka předložením čestného prohlášení zákonného zástupce o vzdělávání žáka v době pobytu v zahraničí, a to za období nejvýše dvou školních roků, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. Kmenová škola žákovi vysvědčení nevydává.

(3) Pokračuje-li žák, který konal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.

(4) Pokračuje-li žák, který nekonal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání, zhodnocení jeho vzdělávacích potřeb a s přihlédnutím k jeho věku.

§ 18b

Žák kmenové školy plnící povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky

(1) Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona, s výjimkou škol podle § 18c, koná za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole. Zkouška se koná ze vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1.

(2) Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy vysvědčení žáka ze zahraniční školy na území České republiky, včetně jeho překladu do českého jazyka, a to za

období, za které se zkouška koná. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel kmenové školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu. Po vykonání zkoušky vydá ředitel kmenové školy žákovi vysvědčení.

(3) Pokračuje-li žák v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.

§ 18c

Vydávání vysvědčení žákovi kmenové školy, který nekonal zkoušky

(1) Žákovi, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. a) školského zákona a nekonal zkoušky, vydá ředitel kmenové školy vysvědčení, jestliže

a) ve vzdělávacím programu školy mimo území České republiky je na základě mezinárodní smlouvy nebo v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zařazen vzdělávací obsah podle § 18 odst. 1 a žák byl z tohoto obsahu hodnocen, nebo

b) žák je zároveň žákem poskytovatele vzdělávání v zahraničí, který v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy poskytuje občanům České republiky vzdělávání ve vzdělávacím obsahu podle § 18 odst. 1 a který žáka z tohoto vzdělávacího obsahu hodnotil.

(2) Žákovi, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona, v jejímž vzdělávacím programu je na základě mezinárodní smlouvy zařazen vzdělávací obsah podle § 18 odst. 1, byl z tohoto vzdělávacího obsahu hodnocen zahraniční školou na vysvědčení a v souladu s mezinárodní smlouvou nekonal zkoušky, ředitel kmenové školy vydá vysvědčení.

(3) Ředitel kmenové školy vydá vysvědčení podle odstavce 1 nebo 2 za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků. Hodnocení ze vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1 se na tomto vysvědčení uvede v případech podle odstavce 1 písm. a) a odstavce 2 v souladu s vysvědčením vydaným školou mimo území České republiky nebo zahraniční školou na území České republiky a v případě podle odstavce 1 písm. b) v souladu s osvědčením vydaným zahraničním poskytovatelem vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1.

(4) Pokračuje-li žák, kterému ředitel kmenové školy podle odstavce 1 nebo 2 vydal vysvědčení, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí jej ředitel kmenové školy do příslušného ročníku na základě tohoto vysvědčení.

§ 18d

Žák kmenové školy plnící povinnou školní docházku ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky nebo konzulárním úřadu České republiky

Žáka, který plnil povinnou školní docházku ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky nebo konzulárním úřadu České republiky a pokračuje v plnění povinné školní docházky ve škole zapsané do rejstříku škol a školských zařízení, zařadí ředitel této školy do příslušného ročníku

podle dosavadních výsledků vzdělávání doložených vysvědčením.

§ 18e

Dokládání plnění povinné školní docházky žákem bez kmenové školy

(1) Pokud žák plní povinnou školní docházku způsobem uvedeným v § 38 odst. 1 písm. a), b) nebo d) školského zákona a není zároveň žákem kmenové školy, zákonný zástupce žáka ministerstvu

a) oznámí zahájení plnění povinné školní docházky čestným prohlášením, které musí obsahovat jméno a příjmení žáka, datum narození, název a adresu školy, ve které se žák vzdělává, den zahájení vzdělávání, údaj, že žák nebude zároveň žákem kmenové školy, adresu bydliště žáka a kontaktní údaje zákonného zástupce žáka,

b) dokládá průběh plnění povinné školní docházky žáka dokladem vydaným školou mimo území České republiky za období nejvýše 2 školních roků, včetně jeho překladu do českého jazyka; v případě pochybností o správnosti překladu je ministerstvo oprávněno požadovat předložení úředně ověřeného překladu,

c) oznámí den ukončení plnění povinné školní docházky a

d) oznamuje změny údajů podle písmene a), které nastanou v době plnění povinné školní docházky.

(2) Plnění povinné školní docházky podle odstavce 1 písm. b) lze doložit také čestným prohlášením zákonného zástupce žáka potvrzujícím průběh plnění povinné školní docházky žáka, pokud škola mimo území České republiky takový doklad nevydává. Čestné prohlášení podle věty první musí obsahovat alespoň jméno a příjmení žáka, datum narození, název a adresu školy a školní rok nebo roky, za které se čestné prohlášení vydává.

(3) Pokud žák plní povinnou školní docházku způsobem uvedeným v § 38 odst. 2 školského zákona a není zároveň žákem kmenové školy, zákonný zástupce žáka ministerstvu

a) oznámí zahájení plnění povinné školní docházky čestným prohlášením, které musí obsahovat jméno a příjmení žáka, datum narození, den zahájení vzdělávání, způsob, jakým se žák individuálně vzdělává a jak a kde je vzdělávání organizováno, údaj, že žák nebude zároveň žákem kmenové školy, adresu bydliště žáka a kontaktní údaje zákonného zástupce žáka,

b) dokládá průběh plnění povinné školní docházky žáka čestným prohlášením o vzdělávání žáka v době pobytu v zahraničí, a to za období nejvýše 2 školních roků,

c) oznámí den ukončení plnění povinné školní docházky a

d) oznamuje změny údajů podle písmene a), které nastanou v době plnění povinné školní docházky.

(4) Pokračuje-li žák v plnění povinné školní docházky ve škole zapsané do rejstříku škol a školských zařízení, zařadí ředitel školy žáka do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho

dosavadního vzdělání, zhodnocení jeho vzdělávacích potřeb a s přihlédnutím k jeho věku. Škola oznámí ministerstvu přijetí takového žáka.

(5) Zákonný zástupce žáka oznamuje skutečnosti podle odstavce 1 písm. a), c) a d) a odstavce 3 písm. a), c) a d) do 1 měsíce ode dne jejich vzniku a dokládá průběh plnění povinné školní docházky žáka podle odstavce 1 písm. b) a odstavce 3 písm. b) do 1 měsíce od uplynutí období 2 školních let.

§ 18f

Společné ustanovení

Doklady o plnění povinné školní docházky žáka podle § 18 až 18e se uchovají 12 let.

§ 19

Zkouška

(1) Zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitel zkoušející školy.

(2) Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel zkoušející školy, popřípadě jím pověřený učitel zkoušející školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

(3) Termín konání zkoušky dohodne ředitel zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem žáka a ředitelem zkoušející školy, stanoví termín zkoušky ředitel zkoušející školy. Není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitel zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná.

(4) Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky. Pokud se zkouška koná na konci druhého pololetí devátého ročníku a žákovi nebylo vydáno v předešlých 2 letech vysvědčení, je obsahem zkoušky vzdělávací obsah podle § 18 odst. 1 nebo § 18a odst. 1 za poslední 2 ročníky základního vzdělávání.

§ 20

(1) Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3.

(2) Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text "Žák(yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona".

(3) Celkové hodnocení žáka se stanoví obdobně podle § 16 odst. 3. Pro stanovení stupně celkového hodnocení žáka je rozhodný výsledek zkoušky nebo hodnocení na osvědčení vydaném podle § 18c odst. 3.

(4) Vykonal-li žák zkoušku ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky, zašle ředitel této školy řediteli kmenové školy kopii vysvědčení a výpis z dokumentace školy s údaji o žákovi.

(5) O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

(6) V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení podle § 22.

Komisionální přezkoušení

§ 22

(1) Komisi pro komisionální přezkoušení¹⁵ (dále jen "přezkoušení") jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

(2) Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

(3) Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

(4) O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

(5) Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

(6) Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

(7) Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku¹⁶).

Opravná zkouška

§ 23

(1) Komisi pro opravnou zkoušku¹⁷⁾ jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

(2) Pro složení komise a její činnost platí obdobně ustanovení § 22 odst. 2 až 6.

Společná ustanovení

§ 24

(1) Tato vyhláška se obdobně vztahuje také na vzdělávání žáků nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia¹⁸⁾, s výjimkou ustanovení § 1, 2, 4, 5, 7, 8, 22 a 23.

(2) Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí touto vyhláškou, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

(3) Na vzdělávání dětí v přípravných třídách podle § 7 se obdobně vztahují ustanovení § 1 až 3, § 5 odst. 1, 3 a 4, § 6, 14, 17, odstavce 2, § 25 odst. 2.

Přechodná ustanovení

§ 25

(1) Pokud učební plány a učební osnovy vydané podle dosavadních právních předpisů a konkretizované školou neobsahují části nebo údaje, u kterých tato vyhláška požaduje, aby byly stanoveny školním vzdělávacím programem, ředitel školy je doplní s platností od 1. září 2005.

(2) Podle § 4 odst. 1 až 5 a 7, § 5 odst. 1 a 5, § 12, 13 a 16 se postupuje od školního roku 2005/2006.

Přechodné ustanovení vyhlášky č. 140/2018

Do dne, do kterého jsou školy a školská zařízení financovány ze státního rozpočtu podle ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 101/2017 Sb., se řídí nejvyšší a nejnižší počty žáků ustanovením § 4 vyhlášky č. 48/2005 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

Zrušovací ustanovení

§ 26

Zrušuje se:

1.

Vyhláška ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 291/1991 Sb., o základní škole.

2.

Vyhláška ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. 225/1993 Sb., kterou se mění a doplňuje vyhláška ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 291/1991 Sb., o základní škole.

3.

Vyhláška č. 234/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 84/1984 Sb., o poskytování stipendií a hmotného zabezpečení žákům gymnázií a středních odborných škol, vyhláška č. 61/1985 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, ve znění zákona č. 111/1998 Sb., vyhláška č. 189/1991 Sb., o podmínkách uzavírání hospodářských smluv o bezplatném užívání majetku středních odborných učilišť a středisek praktického vyučování, a vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění vyhlášky č. 225/1993 Sb. a zákona č. 138/1995 Sb.

4.

Vyhláška č. 9/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů.

Účinnost

§ 27

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Ministryně:

JUDr. Buzková v. r.

1) § 144 odst. 1 písm. g) školského zákona.

2) § 2 odst. 1 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

3) § 14 odst. 2 školského zákona.

4) Vyhláška č. 108/2001 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz škol, předškolních zařízení a některých školských zařízení.

5) § 38 odst. 1 písm. a) školského zákona.

6) § 38 odst. 2 školského zákona.

7) § 38 odst. 1 písm. b) školského zákona.

8) § 47 odst. 1 školského zákona.

9) § 3 odst. 2 školského zákona.

10) § 20 odst. 5 a 6 školského zákona.

11) § 55 odst. 3 školského zákona.

12) § 30 odst. 2 školského zákona.

14) § 28 školského zákona.

15) § 52 odst. 4 školského zákona.

16) § 53 školského zákona.

17) § 53 odst. 2 školského zákona.

18) § 61 odst. 1 školského zákona.

20) § 50 odst. 2 školského zákona.

21) § 52 odst. 2 a 3 školského zákona.

22) § 3 vyhlášky č. 73/2005 Sb.

